

ISBN : 978-616-202-578-5

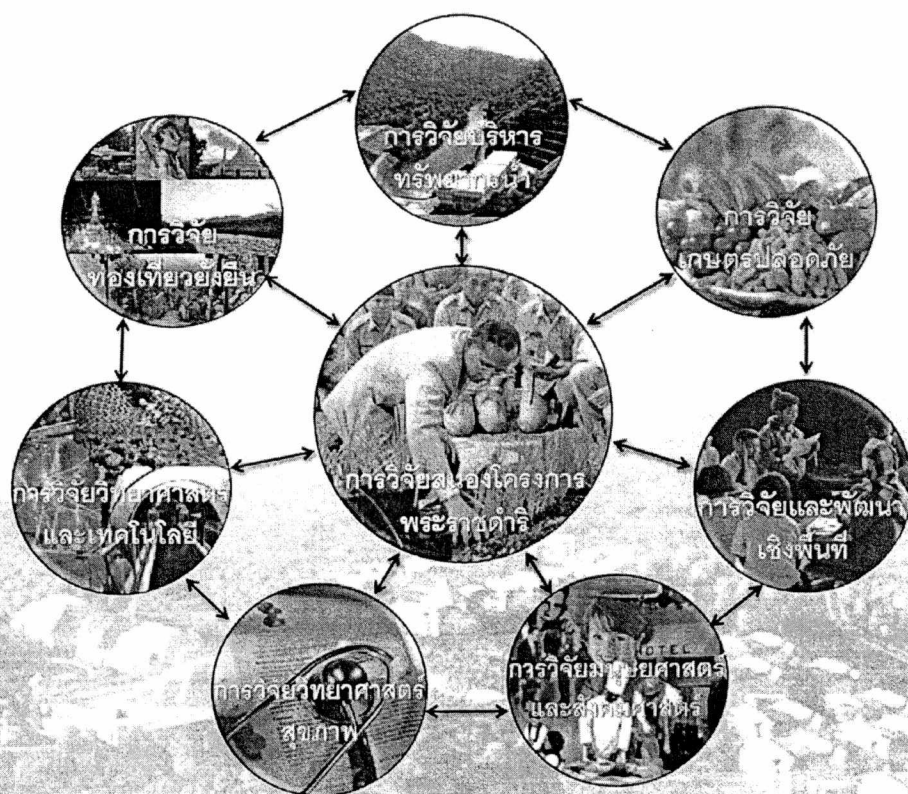

Phayao
Research
Conference

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings)

พะเยาวิจัย ครั้งที่ 1

Proceedings of the 1st Phayao Research Conference

12-13 มกราคม 2555

ณ อาคารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มหาวิทยาลัยพะเยา

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทนิพนธ์ (Peer Reviews)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ลำดับ	ชื่อ - สกุล
1	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. ไผ่ตง สุทธิจิตต์	33	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรณี นพพรหม
2	ศาสตราจารย์ นพ.ปัญจะ กุลพงษ์	34	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดลวี ลีลารุ่งระยับ
3	ศาสตราจารย์ ดร.พีระศักดิ์ ศรีนิเวศน์	35	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต่อพงศ์ กริธาชาติ
4	ศาสตราจารย์ ดร.อานันท์ กาญจนพันธ์	36	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ เกตุจ้อย
5	รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี	37	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรมล รัชสาทร
6	รองศาสตราจารย์ ดร.ชาพรพรรณ จันทร์ประสิทธิ์	38	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภากร ธาราณาย
7	รองศาสตราจารย์ เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย	39	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญประภา เพชรบุรณิน
8	รองศาสตราจารย์ เปรมวิทย์ วิวัฒน์เศรษฐ์	40	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มนตรา พงษ์นิล
9	รองศาสตราจารย์ ปัทมวดี จารูวร	41	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา หมั่นดี
10	รองศาสตราจารย์ มาลินี ธนารุณ	42	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร อุดอ้าย
11	รองศาสตราจารย์ ดร.นุวัตร วิศว์รุ่งโรจน์	43	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชาญ อมรากุล
12	รองศาสตราจารย์ ดร.บุษบง จำเริญดงารักษ์	44	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายฝน สุเอียนทรเมธี
13	รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สิริสุนทร	45	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุธี ขวัญเงิน
14	รองศาสตราจารย์ ดร.พีรเดช ทองอำไพ	46	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวาท มีชัย
15	รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส ทิตยวรรณ	47	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แยมเม่น
16	รองศาสตราจารย์ ดร.ยวดี มานะเกษม	48	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพงษ์ ดำรงกิตติกุล
17	รองศาสตราจารย์ ดร.วรณัญญ์ บุญยสุรัตน์	49	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ สุวรรณรักษ์
18	รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช ศรีชัยรัตนกุล	50	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาภรณ์ จรรย์รัตนศรี
19	รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ชื่นชุกกลิ่น	51	ดร.กรรณิกา พิมพ์ศรี
20	รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก	52	ดร.กฤษฎา บุญชม
21	รองศาสตราจารย์ สายนที ปรรณานผล	53	ดร.กัลยา จำปาทอง
22	รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา จิรนนทนากรณ์	54	ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา
23	รองศาสตราจารย์ ดร.โสพิศ วงศ์คำ	55	ดร.กฤษณ ตรียะวารังพันธ์
24	รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ดา จงแก้ววัฒนา	56	ดร.จรรยา สารินทร์
25	รองศาสตราจารย์ เสกสิน ศรีวัฒนากุลกิจ	57	ดร.จีรพร เพกเกาะ
26	รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ อนุกุลอำไพ	58	ดร.ชลธิดา เทพหินลัพ
27	รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา มโนสร้อย	59	ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ
28	รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุวรรณเมฆ	60	ดร.ณภัทร ศรีรักษา
29	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตเทพ ประสิทธิ์อยู่คู่	61	ดร.ณัฐพงศ์ ดำรงวิริยะนภาพ
30	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา ประดิษฐ์สถาพร	62	ดร.ธนกร ชมภูรัตน์
31	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย แสงชโยสวัสต์	63	ดร.ธิดา ไชยวงศ์
32	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชวศักดิ์ รักเป็นไทย	64	ดร.นครินทร์ ชัยแก้ว

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทนิพนธ์ (Peer Review) ต่อ

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ลำดับ	ชื่อ – สกุล
65	ดร.นิพัทธ์ วงศ์ปัญญา	98	ดร.โสมนัส สมประเสริฐ
66	ดร.บุญร่วม คิตคำ	99	ดร.อนุสรณ์ บุญปก
67	ดร.ประจวบ แผลมหลัก	100	ดร.อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์
68	ดร.ประยงค์ จันทรแดง	101	ดร.อริชัย อรรถอุดม
69	ดร.ปริมณฑ์ กาญจนันฐิติ	102	นายพจนศักดิ์ พงนา
70	ดร.ปิยรัชฎ์ เจริญทรัพย์	103	นางสาวพยาม การดี
71	ดร.พิสิษฐ์ มณีโชติ	104	นายไวยพจน์ กันจู
72	ดร.เพ็ญภา คล้ายสิงโต	105	นายอโณทัย กล้าการชาย
73	ดร.ภพแก้ว พุทธรักษ์		
74	ดร.ภาณุ บุรณจารกร		
75	ดร.ภาณุ พรหมมาลี		
76	ดร.ภาวินี จันทรวิจิตร		
77	ดร.ภัทรา บุรารักษ์		
78	ดร.เมธี พยอมยงค์		
79	ดร.รัชนีวรรณเจริญวัฒน์		
80	ดร.รัฐพงษ์อังกสิทธิ์		
81	ดร.รัฐพร จันทรเดช		
82	ดร.รัฐภูมิ พรหมณะ		
83	ดร.รุ่งกานต์ กล้าหาญ		
84	ดร.วรวรรณ ศรียาภัย		
85	ดร.วสันต์ ปัญญาแก้ว		
86	ดร.วัชร วงศ์ปัญญา		
87	ดร.วราวัชต์ มัธยมบุรุษ		
88	ดร.วาสนา พิทักษ์พล		
89	ดร.วิจิตร อุดอ้าย		
90	ดร.วิพรพรรณ เนื่องเม็ก		
91	ดร.วีระชัย ณ นคร		
92	ดร.ศิริลักษณ์ สันพา		
93	ดร.สมคิด แก้วทิพย์		
94	ดร.สันธิวัฒน์ พิทักษ์พล		
95	ดร.สิทธิศักดิ์ ปิ่นมงคลกุล		
96	ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ		
97	ดร.สุภา จันทรกุล		

การท่องเที่ยวของคนพิการทางการมองเห็น

The traveling of persons with visual impairment

พิทักษ์ ศิริวงศ์¹, กัญญาภัก กินรีแซะ², แคทลียา ลิมาลัย², พัชรียา โอสณานนท์², พิมชนก มณีชัยศิริโชค², สาลินี พรศิริปิยกุล², อโนชา บุญเสนอ² และ อารยา ธนะพงศ์พร²

Phitak Siriwong¹, Kanyaphuk Kinnareesae², Katthaleeya Limalai², Patchareeya Osatanon², Pimchanok Maneechaisirichok², Salinee Pornsiripiyakul², Anocha Boonsaner² and Araya Tanapongporn²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวของคนพิการทางการมองเห็น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีวิทยาการศึกษาอัตชีวประวัติและเล่าเรื่อง เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ คนพิการทางการมองเห็น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการมองเห็น นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่สร้างปรากฏการณ์ทางสังคมในการเข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวของคนพิการ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการวางแผน การกำหนดนโยบาย การปฏิบัติในการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับความต้องการของคนพิการในสถานที่ท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่า คนพิการทางการมองเห็นเป็นเพียงข้อจำกัดทางกายภาพเท่านั้น แต่ปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริงในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้พิการ คือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือผู้พิการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และทัศนคติในแง่ลบของบุคคลทั่วไปในสังคมที่มีต่อผู้พิการในมุมมองที่ว่า ผู้พิการเป็นภาระของสังคม แม้ว่าในทางกฎหมายกำหนดว่าผู้พิการเป็นบุคคลไร้ความสามารถ แต่ความจริงแล้ว ผู้พิการมีความสามารถไม่ต่างจากคนปกติทั่วไปหรืออาจมีความสามารถทั้งในแง่กระบวนการคิดและมุมมองต่างๆ ที่มาทดแทนความผิดปกติทางกายภาพของผู้พิการเทียบเท่ากับคนปกติทั่วไปในสังคม

คำสำคัญ: การท่องเที่ยว, คนพิการทางการมองเห็น, ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว

Abstract

The traveling of persons with visual impairment was a qualitative research using methodology on the study of life history and narrative approach. The key informant was person with visual impairment. The purpose was to study the stories and life history about traveling of person with visual impairment to analyze relationship with phenomenology of society to access the problems and obstacle of traveling of person with visual impairment. To be the guide for the government and individual about planning and providing facilities that appropriate with the demand of disabled in the tourist place. It was revealed that the person with visual impairment only had physical limitations. But the problem and obstacle was the facilities that could not help the disabled efficiency and the negative attitude of society of disabled was they are the duty of

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดเพชรบุรี 76120

¹ Assistant Prof. Dr. Filed of Community Management, Faculty of Management Science, Silpakorn University, Phetchaburi

²สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดเพชรบุรี 76120

² Business Management and English, Faculty of Management Science, Silpakorn University, Phetchaburi, 76120

Email: Fhaiz_at@hotmail.com

social. Although the law requires that disabled persons are incompetent. In fact, people with disabilities are not different from a normal person or may have ability about thinking and perspectives that replacement in physical of the disabled as same as normal people in society.

Keywords: Traveling, Persons with visual impairment, Problem and Obstacle of Traveling

บทนำ

การท่องเที่ยวคือการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อความสนุกสนานตื่นเต้น หรือเพื่อหาความรู้ องค์การการท่องเที่ยวของสหประชาชาติ (World Tourism Organization) กำหนดไว้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทาง โดยระยะทางมากกว่า 80 กิโลเมตรจากบ้าน เพื่อจุดประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งสามารถแบ่งการท่องเที่ยวเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะได้ดังนี้คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรมเช่น สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยงรวมถึงแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเดินทางไปในสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวและเยี่ยมชมสถานที่แสดงถึงความเป็นวัฒนธรรม เช่น การชมสถานโบราณวัตถุ โบราณสถาน ปราสาท พระราชวัง วัด ประเพณี รวมถึงวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือ การรูปแบบการท่องเที่ยวที่ผสมผสานในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ โดยมีกิจกรรมเพื่อการรักษาสุขภาพเป็นกิจกรรมสำคัญของการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวสปา และการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เช่น การเดินทางไปเยี่ยมเยียนลูกค้า หรือ ดูแลงานและได้ไปท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้นๆประมาณ 1-2 วัน[1]

คนพิการคือ บุคคลซึ่งถูกจำกัดให้ปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และการมีส่วนร่วมทางสังคมได้โดยวิธีการทั่วไป เนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญาและการเรียนรู้และมีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

(ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2546)[2]

คนพิการทางการมองเห็นหมายถึงคนที่มีความบกพร่องทางตา ซึ่งทางแพทย์กำหนดไว้ มี 2 ประเภท คือ คนที่ตาเห็นเลือนราง ได้แก่ คนที่มีความบกพร่องทางสายตา สามารถมองเห็นบ้าง แต่ไม่เท่าคนปกติ หรือมีเลนส์สายตาแคบกว่า 30 องศา คนตาบอด ได้แก่ คนที่มองไม่เห็นหรืออาจมองเห็นบ้าง และไม่สามารถใช้สายตาข้างที่เห็นดีที่สุดให้เป็นประโยชน์ได้ หรือมีรายละเอียดความพิการในกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 กำหนดลักษณะดังนี้ว่า คนพิการทางการมองเห็น คือ คนที่มีสายตาข้างที่ดีกว่าเมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดา แล้วมองเห็นน้อยกว่า 6/18 หรือ 20/70 จมมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง หรือมีเลนส์สายตาแคบกว่า 30 องศา [3]

คนพิการทางการมองเห็น แม้ว่าจะมีข้อจำกัดทางกายภาพ แต่ก็มีความต้องการเหมือนบุคคลปกติทั่วไป ในเรื่องของการเดินทางท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน มนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความชอบการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้และเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ผู้พิการก็เหมือนกับคนปกติทั่วไปจึงเป็นเรื่องปกติสำหรับคนพิการที่มีความต้องการในการท่องเที่ยวเช่นกัน แม้ว่าจะมีอุปสรรคและปัญหาจากความบกพร่องทางร่างกาย แต่ผู้พิการก็มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองว่าความสามารถในการท่องเที่ยวของตน ไม่แตกต่างจากบุคคลปกติทั่วไปในสังคม

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความต้องการศึกษาถึงรูปแบบการท่องเที่ยวของคนพิการทางการมองเห็นเป็นการศึกษาในรูปแบบ "อัตชีวประวัติ (Autobiography)" ของคนพิการทางการมองเห็น [4] โดยการสัมภาษณ์ถึงเรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์การท่องเที่ยว เพื่อศึกษาเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตของคน

พิการที่นำไปสู่กระบวนการสร้างตัวตนและวิเคราะห์ระบบความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ทางสังคม เพื่อไปสู่การไขประเด็นข้อสงสัยว่าคนพิการทางการมองเห็นชอบท่องเที่ยวจริงหรือไม่และเข้าใจความรู้สึกของคนพิการทางการมองเห็นกับความสุขในรูปแบบปกติผ่านการมองโลกในความมืด ทั้งนี้เพื่อทำให้คนพิการทางการมองเห็นได้รับความตระหนักถึง นำไปสู่การแก้ปัญหา เพื่อให้ปราศจากอุปสรรคในการท่องเที่ยว มีสิทธิเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและใช้ประโยชน์จากบริการด้านการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเท่าเทียม

วัตถุประสงค์และวิธีการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการมองเห็น
2. เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการมองเห็น

ขอบเขตทางการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระดับลึก วิธีวิทยาที่ใช้ในการศึกษาคือ การศึกษาประวัติชีวิตและเรื่องเล่า (Life History and Narrative Approach) ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาถึงเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการมองเห็นเพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวของคนพิการทางการมองเห็น
2. ขอบเขตด้านประชากร ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้พิการทางการมองเห็น ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ของนิทรรศการบทเรียนในความมืด (dialogue in the dark) อาคารจามจุรีสแควร์ชั้น 4 กรุงเทพมหานคร ด้วยจรรยาบรรณของผู้วิจัยจึงไม่สามารถเปิดเผยนามของผู้ให้สัมภาษณ์ได้ อีกทั้งเป็นเรื่องส่วนตัวในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าร่วมและติดตามผู้ให้สัมภาษณ์ไปได้ทุกสถานที่

3. ขอบเขตด้านเวลา ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษาครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 2 เดือน ตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2554 ถึงเดือน กันยายน 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ ผู้วิจัย เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพดิจิทัล กระดาษและปากกา เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่าเรื่องราวประสบการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว การวางแผนในการท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ตลอดจนภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูลหลัก

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยวิธีการตรวจสอบหลายทางได้แก่ การใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายวิธี การตรวจสอบข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analytic) แล้วนำเสนอผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเรื่อง การท่องเที่ยวของคนพิการทางการมองเห็น ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ คนพิการทางการมองเห็น โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative) ด้วยวิธีวิทยาที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์ในครั้งนี้เรียกว่า การศึกษาประวัติชีวิตและเรื่องเล่า (Life history and narrative approach) โดยใช้แนวคิดแบบปรากฏการณ์ทางสังคม (Phenomenology) เป็นแนวทางศึกษาโดยวิธีการให้

บุคคลอธิบายเรื่องราวและประสบการณ์ ผลการศึกษามีดังนี้

ด้านภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้วยภูมิหลังชีวิตของผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ อาศัยอยู่ในจังหวัดนนทบุรี อายุ 28 ปี จบการศึกษาศรีอยุธยาตรีคณะครุศาสตร์ จากสถาบันแห่งหนึ่ง ผู้ให้ข้อมูลหลักสูญเสียประสาทสัมผัสทางการมองเห็นด้วยอาการเจ็บป่วยจากโรคร้ายชนิดหนึ่ง ผู้ให้ข้อมูลหลักไม่ประสงค์ที่จะกล่าวถึง และมีการแสดงออกอย่างชัดเจนด้วยอาการตระหนกถึงโรคร้ายนั้น และแน่นิ่งไปชั่วครู่หนึ่ง ช่วงแรกที่ทราบว่าเป็นโรคร้ายและต้องสูญเสียประสาทสัมผัสทางการมองเห็น ผู้ให้ข้อมูลหลักเล่าว่า ความรู้สึกในตอนนั้นเครียดมาก คิดอยู่ตลอดเวลาว่าควรใช้ชีวิตต่อไปอย่างไร และปรับตัวให้เข้ากับสังคมอย่างไร แต่เพราะได้รับกำลังใจจากเพื่อน ครอบครัว และคนรอบข้าง เมื่อได้รับกำลังใจจากส่วนนั้นมา จึงรู้สึกว่าเขาต้องอยู่ให้ได้เมื่อเขามองเห็นคนอื่น ๆ ที่ประสบปัญหาหนักกว่าเขา คนเหล่านั้นยังสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ ขึ้นอยู่กับการทำใจและยอมรับสภาพความพิการของตนเองให้ได้ ยังสามารถรับสภาพความพิการเหล่านั้นได้มากเท่าไร ความรู้สึกก็จะดีขึ้นเอง[5]

ปัจจุบันผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบอาชีพเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว ณ นิทรรศการบทรเย็นในความมืด ซึ่งเปิดบริการมาได้เกือบ 1 ปีแล้ว และจะเปิดให้บริการอีก 2 ปีข้างหน้า โดยผู้ให้ข้อมูลหลักเล่าว่า ถ้านิทรรศการแห่งนี้ปิดตัวลงเขาจำเป็นต้องหาอาชีพใหม่ทำ หรือกลับไปขายสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งเป็นอาชีพที่ผู้ให้ข้อมูลหลักเคยประกอบมาก่อนที่จะรับงานเป็นมัคคุเทศก์ของนิทรรศการแห่งนี้

ด้านประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้านประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยว ผู้ให้ข้อมูลหลักเล่าว่า ช่วงแรกที่สูญเสียประสาทสัมผัสทางการมองเห็น มักเดินทางท่องเที่ยวไปกับเพื่อนและครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นส่วนใหญ่ สถานที่ที่ขึ้น

ชอบและมีโอกาสได้ไปบ่อยที่สุด ประมาณ 2-3 ครั้งต่อเดือน คือ ป่า น้ำตก ทะเลและวัด ส่วนใหญ่แล้วมักเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแถบจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ หาดชะอำ หาดเจ้าสำราญ หาดปึกเตียน หาดหัวหิน เป็นต้น โดยผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความเห็นเกี่ยวกับความชอบส่วนนี้ว่า เนื่องจากสามารถใช้ประสาทสัมผัสรับรู้ได้ถึงบรรยากาศรอบข้าง เช่น เสียงคลื่น เสียงลม เสียงน้ำ กลิ่นน้ำทะเล ไอแดด เสียงนก เสียงระฆัง เสียงสวดมนต์ รวมถึงเสียงของผู้คนรอบข้าง อีกทั้งสถานที่เหล่านี้เป็นสถานที่ที่ร่มรื่น และให้ความรู้สึกสดชื่นอีกด้วย

นอกจากผู้ให้ข้อมูลหลักเคยไปท่องเที่ยวกับเพื่อนและครอบครัวแล้ว ครั้งหนึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักเคยไปเที่ยวพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำบึงฉาจากเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสุพรรณบุรี กับสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการรับสมัครงานด้วยการเที่ยวในครั้งนี้แม้ว่าไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเนื่องจากเป็นสิทธิที่คนพิการพึงได้รับ แต่ผู้ให้ข้อมูลหลักกลับเกิดความรู้สึกไม่ประทับใจกับการเที่ยวในครั้งนี้เลย เพราะสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้ ผู้พิการทางการมองเห็นไม่สามารถรับรู้ หรือสร้างจินตนาการได้มากเท่าที่ควร อีกทั้งสิ่งต่างๆ ที่นำมาแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวสัมผัสจึงรับรู้ได้เพียงแค่ว่าบรรยากาศและสิ่งต่างๆ จากการอธิบายของมัคคุเทศก์นำเที่ยวเท่านั้น สำหรับสถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลหลักประทับใจมากที่สุดในการท่องเที่ยวคือ การได้ไปเที่ยวกับครอบครัวที่จังหวัดระยอง ทางครอบครัวเป็นผู้คอยดูแลอยู่เสมอ จึงไม่ต้องใช้ไม้เท้าเพราะพวกเขาช่วยนำทางให้ บรรยากาศของสถานที่แห่งนั้นทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดความประทับใจและรู้สึกดีเนื่องจากมีทั้งภูเขาและทะเล ถึงอากาศในวันนั้นค่อนข้างร้อน แต่ผู้ให้ข้อมูลหลักก็รู้สึกมีความสุขมากกับการท่องเที่ยวในครั้งนี้ แม้ว่าการเสียประสาทสัมผัสทางการมองเห็นเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ แต่ผู้พิการสามารถรับรู้สิ่งต่างๆ จากการรับรู้ทางรส กลิ่น เสียง และทางการสัมผัสได้อย่างปกติเหมือนกับคนอื่น ๆ ทั่วไปในสังคม

การจัดการวางแผนในการท่องเที่ยวของผู้ให้ข้อมูลหลัก

การจัดการวางแผนในการท่องเที่ยวของผู้ให้ข้อมูลหลัก จากการศึกษพบว่า ผู้พิการทางการเมืองเห็นจำเป็นต้องวางแผนที่ดีในการเดินทางท่องเที่ยวต้องมีลำดับขั้นตอนและวิธีการมากกว่าคนปกติทั่วไป ผู้ให้ข้อมูลหลักมีการเตรียมการเดินทางโดยการค้นหาข้อมูลจากรายการการท่องเที่ยวทางโทรทัศน์โฆษณาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และการพูดคุยจากปากต่อปากกับผู้ที่มีประสบการณ์ในการท่องเที่ยว ซึ่งสื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการท่องเที่ยวมากที่สุดคือรายการท่องเที่ยวทางโทรทัศน์ นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักยังต้องเตรียมตัวถึงความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ที่พัก รวมถึงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ที่เอื้ออำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการด้วย

จากการศึกษาการจัดการวางแผนในการท่องเที่ยว ผู้ให้ข้อมูลหลักเล่าว่า เนื่องจากเป็นคนชอบการเดินทางท่องเที่ยว ถึงแม้ความพิการจะเป็นอุปสรรคในการท่องเที่ยว แต่ผู้ให้ข้อมูลหลักก็มีความสุขกับการท่องเที่ยว เพราะได้ใช้เวลาอยู่กับครอบครัว และเพื่อน หลังจากเหน็ดเหนื่อยกับการทำงาน ขณะนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักมีแผนการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ วัดไผ่โรงวัวหรือวัดโพธาราม ซึ่งเป็นวัดที่มีการเล่าขานถึงเรื่องราวของนรก สวรรค์ และเปรต ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความสนใจ และมีความต้องการสัมผัสบรรยากาศสถานที่เหล่านี้ การเดินทางท่องเที่ยวของผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนมากมักเป็นการท่องเที่ยวภายในประเทศ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร และวัดพระศรีรัตนศาสดารามหรือวัดพระแก้ว เป็นต้น จังหวัดอยุธยา ได้แก่ วัดโลกยสุทธา ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ และเป็นวัดที่มีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ที่สุดในเมืองอยุธยา อีกทั้งการท่องเที่ยวในเมืองอยุธยา นอกจากจะได้ทำบุญ และได้สัมผัสบรรยากาศแล้ว ยังเพลิดเพลินกับอาหารรสชาติดีอีกด้วย

นอกจากการวางแผนเรื่องการท่องเที่ยว ผู้ให้ข้อมูลหลักได้เตรียมการซื้อบ้านให้กับบิดา มารดา โดย

การออมทรัพย์ที่ได้จากการทำงาน แม้ว่ากำลังทรัพย์จะไม่ได้มากมาย บ้านที่ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องการซื้ออาจเป็นบ้านในโครงการบ้านเอื้ออาทร ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความต้องการตอบแทนบุญคุณของบิดา มารดา ที่คอยเลี้ยงดูไม่ทอดทิ้ง และเป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เหมือนคนปกติทั่วไปจวบจนปัจจุบัน

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยว จากการศึกษารื่องการเดินทางโดยการขนส่งทางบก นับได้ว่าไม่เป็นอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้ให้ข้อมูลหลัก เนื่องจากส่วนใหญ่มักเดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว และเพื่อน จึงได้รับการช่วยเหลือในส่วนนี้อยู่เสมอ แต่บางเวลาที่ต้องเดินทางท่องเที่ยวเพียงลำพัง ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือสถานที่ที่ไม่คุ้นเคยกับการเดินทาง ทำให้ไม่สามารถทราบว่ามีสิ่งใดอยู่รอบตัวบ้าง ต้องใช้เวลานานในการช่วยเหลือแต่ส่วนมากมักได้รับการช่วยเหลือจากคนปกติ เช่น เมื่อต้องการข้ามถนนหรือขึ้นรถโดยสาร เป็นต้น

ด้านประสบการณ์ในการเดินทางของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้านประสบการณ์การนั่งรถโดยสารปรับอากาศและรถไฟฟ้ามหานคร ผู้ให้ข้อมูลหลักเคยใช้บริการเหล่านี้ในการเดินทางไปทำบุญ ไหว้พระ ขอพรเพื่อเป็นสิริมงคลที่วัดพระแก้ว ผู้ให้ข้อมูลหลักได้รับความช่วยเหลือจากคนปกติโดยการช่วยพาขึ้นรถโดยสาร และได้รับความช่วยเหลือจากพนักงานเก็บค่าโดยสารช่วยพาลงรถด้วย แต่หากไปกับเพื่อนที่ไม่มี ความบกพร่องทางการมองเห็นมักไม่ค่อยมีปัญหาเนื่องจากมีเพื่อนคอยช่วยเหลือ ส่วนรถไฟฟ้ามหานครที่ผู้ให้ข้อมูลหลักใช้โดยสารเป็นประจำ มีการบริการที่ดี พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ และคอยให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอด

ด้านแหล่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้านแหล่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว สิ่งที่คนพิการคำนึงถึงคือห้องน้ำ ปัจจุบันห้องน้ำในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ และสถานบริการน้ำมันได้พัฒนามากขึ้นเพื่อให้ถูกต้องตามมาตรฐาน โดยมีหนึ่งห้องที่จัดไว้สำหรับบริการคนพิการ รวมถึงห้องน้ำในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ถึงแม้ว่ามีเป็นจำนวนน้อยที่จัดห้องสำหรับคนพิการ แต่ในสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ มีการพัฒนามากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐได้ให้ความสำคัญและปรับเปลี่ยนการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้ทุกกลุ่มคนในสังคมมีโอกาสในการเข้าถึง

ด้านโรงแรมที่พัก ส่วนมากโรงแรมที่พักที่ราคาประหยัดพบว่ามีจำนวนน้อยที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ บางสถานที่มีห้องพักสำหรับคนพิการ แต่ระหว่างทางเดินไม่มีราวให้จับ การเดินทางจึงไม่ค่อยมีความสะดวกมากเท่าที่ควร สำหรับการเอื้ออำนวยด้านสถานที่ที่มีการจัดบริการให้บริการแก่ลูกค้าทุกคน ซึ่งหมายรวมถึงคนพิการด้วยเช่นกัน แต่ในความคิดของคนพิการพวกเขาต้องการช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุด เพียงแต่ทางร้านเอื้ออำนวยความสะดวกเรื่องการจัดการสถานที่เพื่อให้ผู้พิการเข้าถึงร้านอาหารด้วยความสะดวกเท่านั้น

ด้านความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยวของคนพิการจากประสบการณ์ในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่า สถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยส่วนน้อยมากที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับความต้องการของคนพิการที่ครบถ้วน หากต้องการเดินทางท่องเที่ยว ผู้พิการต้องพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาอุปสรรคของสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ไม่มีราวจับระหว่างทางเดิน และอุปสรรคในการข้ามถนน ที่เป็นอุปสรรคในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้

ผู้ให้ข้อมูลหลักเล่าว่าวิธีในการขจัดปัญหาในการเดินทางคือ การพกไม้เท้าไปด้วยทุกครั้งตลอดการเดินทางท่องเที่ยว และการใช้สะพานลอยในการข้ามถนนมากกว่าการเดินข้ามถนน

หากสังคมเล็งเห็นถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยเหลือในการท่องเที่ยวของคนพิการ เช่น มีแถบหนูนที่พื้นหรือกันริมทางเดิน มีราวจับระหว่างทางเดิน ไม่มีสิ่งกีดขวาง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้สามารถทำให้คนพิการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ด้วยตนเองได้อย่างอิสระ ประสบการณ์ที่ได้รับเมื่อเดินทางสู่จุดหมายปลายทาง ผู้พิการเล่าว่า สิ่งที่น่าประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวไม่ใช่สถานที่แต่เป็น "ม้าอารี" คือ ผู้คนที่มีน้ำใจในสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ที่ให้ความช่วยเหลือทำให้ไม่มีอุปสรรคในการท่องเที่ยวมากกว่า[4] อีกด้านหนึ่งที่คนทั่วไปมองผู้พิการด้วยความไม่เข้าใจ ประหนึ่งว่าคนพิการไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ แต่ความจริงแล้วผู้พิการไม่ได้เป็นเช่นนั้น ผู้พิการคิดว่าตนมีความสามารถเหมือนกับคนปกติโดยทั่วไป ช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่สร้างความลำบากความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เมื่อพบว่ามีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน ทำให้ผู้พิการมีความต้องการบอกต่อไปยังคนพิการคนอื่นๆ ที่มีความต้องการท่องเที่ยว แต่หากพบสถานที่ท่องเที่ยวที่ไปแล้วเกิดปัญหาและมีอุปสรรค สิ่งที่คุณพิการทำได้คือ แจ้งยังหน่วยงานที่ดูแลให้รับทราบและดำเนินการแก้ไขต่อไปเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนพิการ รวมทั้งผู้สูงอายุ และบุคคลที่มีความสามารถจำกัดที่มีความต้องการท่องเที่ยวเช่นกัน

วิจารณ์และสรุปผล

จากการศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวของคนพิการทางการมองเห็น ด้วยวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์และเรื่องเล่า พบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวของผู้พิการทางการมองเห็นเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเช่น ป่า ทะเล น้ำตก และวัด เป็นต้น เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ให้ความสงบ ร่มรื่น และมีความสุขแก่ผู้พิการโดยผู้พิการสามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การรับรู้รสชาติ การได้กลิ่น การได้ยิน และการสัมผัส เพื่อการรับรู้สิ่งต่างๆ และการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ แทนประสาทสัมผัสทางการมองเห็นที่สูญเสียไปรวมถึง

ในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ผู้พิการต้องมีการเตรียมตัว วางแผนต่างๆ มากกว่าคนปกติ ทั้งเรื่องข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ จากการสอบถามผู้มีประสบการณ์ในการท่องเที่ยว และจากสื่อต่างๆ โดยสื่อที่มีอิทธิพลมากที่สุดสำหรับผู้พิการ คือการฟังรายการท่องเที่ยวทางโทรทัศน์ อีกทั้งยังต้องวางแผนและคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น นอกจากนี้จากการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวของผู้พิการทางการมองเห็น ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดจากความบกพร่องของผู้พิการ แต่ประเด็นสำคัญของปัญหาอยู่ที่สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงพอต่อความต้องการในการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวของผู้พิการทางการมองเห็นทั้งทางด้านการเดินทาง สถานที่พัก และแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคอย่างมาก โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้พิการไม่คุ้นเคยกับสถานที่นั้นๆ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น การแก้ไขปัญหาดังกล่าวในเบื้องต้น ผู้พิการต้องเดินทางท่องเที่ยวไปกับเพื่อน ครอบครัว หรือคนรู้จัก เนื่องจากบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่พวกเขา แต่หากผู้พิการเดินทางท่องเที่ยวโดยลำพัง ก็ได้รับการช่วยเหลือจากม้าอารีเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม วิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นการแก้ไขปัญหามากมาย เนื่องจากสังคมมีทั้งด้านดีและไม่ดี มีช่วยเหลือและมองข้าม ซึ่งผู้พิการไม่ต้องการความช่วยเหลือจากคนปกติเสมอไป เขาต้องการเพียงแค่ให้คนปกติทั่วไปปฏิบัติกับเขาอย่างมีสิทธิและเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน ดังนั้นการแก้ปัญหานี้ต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการให้ความช่วยเหลือผู้พิการทางการมองเห็น

อภิปรายผล

คนทุกคนไม่ว่าจะเป็นคนปกติหรือคนพิการก็ล้วนแล้วแต่จะมีสิทธิและเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน แม้ว่าจะมีอุปสรรคในเรื่องของความพิการเข้ามาทำให้ไม่สามารถดำรงชีวิตได้เหมือนบุคคลทั่วไป แต่ผู้พิการก็มีความพยายามในการปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิต

ได้เหมือนบุคคลธรรมดาทั่วไป[6]ผู้พิการก็เป็นเหมือนคนทั่วไปที่ชอบกิน ชอบเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของตน แต่เนื่องด้วยปัญหาด้านการคมนาคม เช่น การโดยสารรถประจำทาง รถไฟฟ้ามหานครเป็นต้น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น รววจับตามทางเดินสัญญาณเสียง เป็นต้น แม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายและมีการออกกฎหมายให้สิทธิและประโยชน์แก่ผู้พิการ แต่ในด้านการปฏิบัติก็ไม่สามารถที่จะนำมาใช้งานจริงได้ทั้งหมด เนื่องจากความไม่ใส่ใจของคนในสังคมที่จะช่วยเหลือคนพิการอย่างจริงจัง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุดของผู้พิการทางการมองเห็นคือ ความไม่รู้ไม่เข้าใจของคนทั่วไปในสังคมที่มองว่า ผู้พิการเป็นปัญหา เป็นภาระที่ต้องรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นอุปสรรคขัดขวางโอกาสในการท่องเที่ยว ในการปรับตัวเข้าสู่สังคมของผู้พิการ หากผู้คนในสังคมเปิดโอกาสให้การยอมรับผู้พิการ ด้วยการให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ก็อาจกล่าวได้ว่า การตาบอดของผู้พิการเป็นเพียงความไม่สะดวกหรือความน่ารำคาญทางกายภาพเท่านั้น[7]

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวของคนพิการทางการมองเห็น ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มากมาย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านสถานที่ท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่าสถานที่ท่องเที่ยวส่วนมากไม่ได้จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ และสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการไว้ไม่เพียงพอ ดังนั้นสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่รองรับความต้องการของผู้พิการให้เพียงพอและสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการในสถานที่ท่องเที่ยว และระหว่างทางเดินไปห้องน้ำ ควรมีราวจับให้แก่ผู้พิการเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ผู้พิการ เป็นต้น

ด้านสถานที่พัก จากการศึกษาพบว่าโรงแรมและรีสอร์ทที่พักต่างๆ ไม่ค่อยมีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือการบริการให้แก่ผู้พิการ ดังนั้นสถานที่พักต่างๆ ควรมีการบริการต่อผู้พิการอย่างเหมาะสม และมีการ

จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องพัก หรือ
อาจมีห้องพักสำหรับผู้พิการโดยเฉพาะ

ด้านการเดินทาง จากการศึกษาพบว่า
พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ตามยานพาหนะต่างๆ ส่วนใหญ่
ไม่ได้ให้ความสนใจ และใส่ใจในการให้ความช่วยเหลือผู้
พิการเท่าที่ควร ดังนั้นพนักงานควรมีการบริการที่ดีต่อผู้
พิการ ควรให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่และด้วยความ
เต็มใจ

ด้านสังคม จากการศึกษาพบว่าสังคมส่วน
ใหญ่ต่างมองว่าผู้พิการเป็นบุคคลไร้ความสามารถ ไม่
สามารถดำเนินชีวิตได้โดยปราศจากการช่วยเหลือจาก
คนอื่น ๆ ทั้งนี้ผู้คนในสังคมไม่ควรมองว่า ผู้พิการเป็น
บุคคลไร้ความสามารถ เป็นภาระของสังคม เพราะใน
ความเป็นจริงแล้ว ผู้พิการเป็นผู้ที่มีศักยภาพ และ
มีความสามารถไม่น้อยไปกว่าบุคคลปกติทั่วไปในสังคม

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาประสบการณ์ในการเดินทาง
ท่องเที่ยวของผู้พิการประเภทอื่น ๆ หรือ ผู้พิการในช่วง
อายุต่าง ๆ เช่น เยาวชน วัยทำงาน และผู้สูงอายุ เพื่อ
นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก
ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของผู้พิการ ตลอดจนการ
สร้างความเข้าใจของผู้ประกอบการในการจัดสถานที่
เพื่อรองรับผู้พิการที่ต้องการในการท่องเที่ยวอย่าง
เหมาะสม

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจาก
ความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากคน
พิการทางการมองเห็นและเจ้าหน้าที่ของนิทรรศการ
บทเรียนในความมืด (Dialogue in the dark) ที่ได้กรุณา
เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

เอกสารอ้างอิง

1. จิตวิมลค์ สอนนา. ข้อมูลความหมายของการ
ท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2554, จาก
[http://pat-po1.blogspot.com/2010/05/blog-
post_03.html](http://pat-po1.blogspot.com/2010/05/blog-post_03.html)
2. พันตรีศิริชัย ทรัพย์ศิริ. สมาคมคนพิการทางการ
เคลื่อนไหวในหลวง. ข้อมูลความหมายของคนพิการ.
ค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2554, จาก
[http://www.waddeja.com/index.php?lay=board
show&ac=webboard_show&WBntype=1&Cate
gory=waddejacom&thispage=8&No=1302099](http://www.waddeja.com/index.php?lay=board
show&ac=webboard_show&WBntype=1&Cate
gory=waddejacom&thispage=8&No=1302099)
3. มณฑิร บุญตัน. 3 ทศวรรษ สมาคมคนตาบอด
แห่งประเทศไทย สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
ไทย. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด จีรวัชรการพิมพ์;
2543.
4. ปัทมอร เสี่ยงแดง. "การท่องเที่ยวของคนพิการ
ทางการเคลื่อนไหวในสังคมไทย." วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2552.
5. เพชรลัดดา บุญยะวันตัง. "อัตมโนทัศน์และการ
ปรับตัวของผู้พิการทางการมองเห็น กรณีศึกษา
ศูนย์สมรรถภาพคนตาบอด ปากเกร็ด และศูนย์ฝึก
อาชีพ หญิงตาบอดสามพราน." มหาวิทยาลัย
ศิลปากร; 2545.
6. นภาพร หะวานนท์. "การสร้างความรู้ภายใต้
กระบวนการสร้างสรรค์สังคม." วารสารสังคม
น้ำโขง 3,(3):1-23